

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне і практичне значення результатів дослідження
Коваленко Катерини Миколаївни
на тему «**Формування академічної доброчесності студентів в умовах
освітнього середовища педагогічних університетів**»,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки

Публічну презентацію та обговорення результатів дисертаційної роботи здійснено на фаховому семінарі кафедри педагогіки ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», протокол № 9 від 07.04.2026 р.

1. Актуальність теми та її зв'язок із планами наукових робіт установи.

Сучасний освітній простір України потребує якісної підготовки висококваліфікованих фахівців педагогічної галузі, що зумовлено низкою важливих чинників. По-перше, інтеграція національної системи освіти до європейського та світового освітнього простору вимагає дотримання міжнародних стандартів якості освіти, серед яких провідне місце посідає академічна доброчесність як основа довіри до результатів освітньої й наукової діяльності. По-друге, процеси цифровізації освіти, активне впровадження інформаційно-комунікаційних технологій та інструментів штучного інтелекту актуалізують проблему формування відповідального ставлення здобувачів вищої освіти до використання інформаційних ресурсів, дотримання етичних норм і правил академічної поведінки. По-третє, зростання суспільних вимог до особистості сучасного вчителя як носія моральних цінностей, професійної етики та академічної культури зумовлює необхідність підготовки педагогів, здатних не лише дотримуватися принципів академічної доброчесності, а й транслювати їх у професійній діяльності.

В умовах модернізації вищої освіти та посилення уваги до забезпечення її якості формування академічної доброчесності студентів педагогічних університетів набуває особливого значення, оскільки саме майбутні вчителі впливають на формування ціннісних орієнтацій, морально-етичних норм і моделей поведінки учнівської молоді. Ключовим аспектом їхньої професійної підготовки є здатність до

усвідомленого дотримання принципів, норм і правил академічної доброчесності в освітній, науковій і майбутній педагогічній діяльності, а також готовність до формування відповідного освітнього середовища.

Сучасна освіта орієнтується на соціальні запити суспільства, що динамічно розвивається в умовах глобалізації та інформатизації. Відповідно, це зумовлює необхідність підготовки майбутніх педагогів, які здатні ефективно функціонувати в умовах академічної конкуренції, дотримуватися етичних норм освітньої діяльності, здійснювати самоконтроль і рефлексію власної академічної поведінки, бути готовими до постійного професійного самовдосконалення. У цьому контексті академічна доброчесність виступає не лише як нормативна вимога, а як інтегральна особистісно-професійна якість, що забезпечує успішну професійну діяльність майбутнього вчителя та його здатність до відповідальної педагогічної взаємодії.

Водночас аналіз наукових джерел і освітньої практики свідчить про наявність низки суперечностей між: зростаючою потребою суспільства у формуванні академічно доброчесних фахівців і недостатнім рівнем сформованості відповідної культури у здобувачів вищої освіти; необхідністю підготовки майбутніх педагогів до трансляції принципів академічної доброчесності та відсутністю цілісної системи її формування в освітньому середовищі педагогічних університетів; потребою впровадження ефективних педагогічних технологій формування академічної доброчесності та недостатньою розробленістю їх методичного забезпечення.

Усе це зумовлює необхідність теоретичного обґрунтування та розроблення ефективної технології формування академічної доброчесності студентів в умовах освітнього середовища педагогічних університетів, що забезпечить цілісність, системність і результативність цього процесу.

Таким чином, актуальність проблеми формування академічної доброчесності студентів в умовах освітнього середовища педагогічних університетів є незаперечною.

Дисертацію виконано відповідно до тематичного плану науково-дослідної роботи кафедри педагогіки ДЗ «Луганський національний університет імені

Тараса Шевченка» (м. Лубни) у межах комплексної наукової теми: «Якість сучасної освіти: теорія, моніторинг, технології» (номер державної реєстрації 0117U002854). Тема дисертації затверджена Радою з координації наукових досліджень з педагогічних та психологічних наук в Україні (протокол № 2 від 29.04.2022 р.) та скоординована і затверджена Вченою радою ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (протокол № 3 від 28.10.2022 р.).

2. Особиста участь автора в отриманні конкретних наукових результатів, викладених у дисертації. Дисертація є завершеною науковою працею, виконаною особисто здобувачем у формі спеціально підготовленого рукопису. Вона містить нові наукові положення та висновки, які становлять вагомий внесок у дослідження проблеми формування академічної доброчесності студентів педагогічних університетів. Усі основні результати дисертаційної роботи отримано автором самостійно. Особистий внесок здобувача у праці, опублікованій у співавторстві, полягає в обґрунтуванні змісту роботи школи академічної доброчесності з магістрантами.

3. Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень і рекомендацій. Обґрунтованість та достовірність наукових результатів і висновків, отриманих у дисертаційній роботі Коваленко К. М., забезпечується використанням комплексу наукових підходів і сукупністю реалізованих методів (теоретичних, емпіричних, математичної статистики), що дало змогу провести всебічний аналіз обраної проблеми.

4. Наукова новизна дослідження полягає в наступному:

– *уперше*: теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено технологію формування академічної доброчесності студентів в умовах освітнього середовища педагогічних університетів як сукупність раціональних форм, методів, засобів освітнього процесу, об'єднаних метою функціонування та єдністю реалізації, що спрямовані на формування академічної доброчесності на ціннісних засадах, інтегрованої системи знань про принципи, норми і правила академічної доброчесності, а також уміннях і навичках дотримання принципів,

норм і правил академічної доброчесності, рефлексивних навичок навчання, самоконтролю та професійної педагогічної діяльності; розроблено структурно-функційну модель технології формування академічної доброчесності студентів в умовах освітнього середовища педагогічних університетів, представленою єдністю трьох блоків: концептуально-цільового (мета, завдання, результат, освітня парадигма, підходи, принципи), змістово-процесуального (види діяльності, методи, засоби, етапи технології) та діагностико-аналітичного (компоненти, критерії, рівні, результат);

– *удосконалено*: форми і методи формування академічної доброчесності студентів в умовах освітнього середовища педагогічних університетів; навчально-методичне забезпечення використання інтерактивних технологій в освітньому процесі закладів вищої освіти; діагностичний інструментарій дослідження рівнів сформованості академічної доброчесності студентів педагогічних університетів;

– *подальшого розвитку набули* наукові уявлення про сутність та структуру академічної доброчесності студентів ЗВО в сучасних умовах цифровізації, методологічні і теоретичні засади формування академічної доброчесності студентів педагогічних спеціальностей, взаємозв'язок та взаємозумовленість академічної доброчесності й успішної професійної компетентності.

5. Практичне значення дослідження визначається розробленням і впровадженням у практику роботи ЗВО, що здійснюють підготовку здобувачів педагогічних спеціальностей, технології формування академічної доброчесності студентів в умовах освітнього середовища педагогічних університетів. Задля забезпечення ефективності технології формування академічної доброчесності студентів в умовах освітнього середовища педагогічних університетів доповнено зміст освітніх компонентів загальної й професійно зорієнтованої підготовки, розроблено навчально-методичне забезпечення курсів за вибором «Основи академічної доброчесності», програми самоосвітнього менеджменту «Академічна доброчесність учителя: професіоналізм чи вимога суспільства?»; організовано навчання здобувачів вищої освіти в Школі академічної доброчесності

університету; запропоновано самостійну розробку здобувачами власного компендіуму «Академічна доброчесність у закладах освіти».

Матеріали дослідження можуть бути **використані** викладачами закладів вищої освіти під час оновлення освітніх програм підготовки фахівців педагогічних спеціальностей, силабусів та робочих програм обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів; у системі підвищення кваліфікації педагогів закладами післядипломної педагогічної освіти, самоосвітній діяльності здобувачів вищої освіти.

6. Повнота викладення матеріалів дисертації в роботах опублікованих автором. Основні положення й результати дисертаційної роботи висвітлено в 15 публікаціях, з яких 4 одноосібні статті у наукових фахових виданнях України категорії «Б»; 1 публікація в зарубіжному науковому виданні; 10 публікацій апробаційного характеру. Основні положення й результати дослідження представлено в доповідях на науково-практичних конференціях різного рівня: міжнародних: *«Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті»* (Полтава, 2021 р.); *«Актуальні питання сучасних педагогічних та психологічних наук»* (Одеса, 2022 р.); *«Професіоналізм педагога в умовах європейських цифрових інновацій»* (Слов'янськ, Дніпро, 2023 р.); *«Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку науки та освіти»* (Полтава, 2023, 2025 рр.); *«Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика»* (Харків, 2023 р.); *«Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти»* (Вінниця, 2025 р.); *«Педагогічний менеджмент у закладі освіти як інструмент підвищення ефективності та якості освітнього процесу»* (Харків, 2025 р.); *«Міжнародні наукові дослідження: інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку»* (Київ, 2025 р.); *«Наука та освіта в умовах викликів сьогодення»* (Чернігів, 2025 р.); *«Integration of Education, Science and Business in Modern Environment: Winter Debates»* (Дніпро, 2025 р.); усеукраїнських: *«Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку науки та освіти»* (Полтава, 2022 р.); *«Сучасні тенденції у професійній підготовці фахівців дошкільної та початкової освіти»* (Полтава, 2022 р.); *«Компетентнісні*

засади освітнього процесу в умовах впровадження інновацій: вітчизняний та міжнародний досвід» (Житомир, Полтава, Київ, 2023 р.); «Мова й література у проєкції різних наукових парадигм» (Полтава, 2023 рр.); «Євроінтеграційні пріоритети філології й лінгводидактики в освітній системі України» (Полтава, 2023 р.); «Актуальні проблеми підготовки майбутніх фахівців дошкільної та початкової освіти» (Полтава, 2023 р.); «Сучасні тенденції та перспективи мовно-літературної освіти в Україні» (Глухів, 2023 р.); «Формування особистості молодшого школяра: сучасні підходи до організації освітнього процесу в НУШ» (Лубни, 2024 р.); «XI Довженківські читання: «Олександр Довженко й українська культура: історія, традиції, сучасність»» (Глухів, 2024 р.); «Формування і розвиток професійної культури фахівців у галузі освіти: виклики, наукові підходи, досвід» (Харків, 2024 р.); «Початкова школа в новій освітній реальності: традиції й інновації, проблеми й перспективи» (Полтава, 2024 р.; Лубни, 2025 р.); «Сучасні стратегії сталого розвитку держави та суспільства: наукові горизонти та перспективи» (Хмельницький, Херсон, 2025 р.).

7. Особистий внесок здобувача в роботі полягає в обґрунтуванні теоретико-методологічних засад формування академічної доброчесності студентів в умовах освітнього середовища педагогічних університетів, розробці структурно-функційної моделі та експериментальній перевірці ефективності технології формування академічної доброчесності студентів в умовах освітнього середовища педагогічних університетів.

8. Список опублікованих праць за темою дисертації.

Статті в наукових фахових виданнях України, зокрема, які включені до міжнародних наукометричних баз:

1. Коваленко К. М. Формування культури академічної доброчесності майбутніх учителів початкової школи на заняттях філологічного циклу. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2021. № 8 (346). Ч. II. С. 80–88. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2021-8\(346\)-2-80-88](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2021-8(346)-2-80-88)

2. Коваленко К. М. Чесність, доброчесність, академічна доброчесність: співвідношення понять у науковому та законодавчому дискурсі. *Актуальні*

питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2024. Вип. 76. Том 1. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика». С. 283–289. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/76-1-44>

3. Коваленко К. М. Роль академічної доброчесності у процесі розробки дисциплін вільного вибору для здобувачів вищої освіти. *Інноваційна педагогіка*. 2024. Вип. 71. Т. 1, 2024. С. 60–65. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/71.2.28>

4. Коваленко К. М. Академічна доброчесність як складова педагогічної культури вчителя. *Вісник науки та освіти*. Вип. 10 (40). Київ : Видавнича група «Наукові перспективи», 2025. С. 1744–1751. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-10\(40\)-1744-1751](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-10(40)-1744-1751)

Статті в зарубіжних наукових виданнях:

5. Коваленко К. М. Educational environment of pedagogical universities in the system of forming academic integrity of higher education students. *SWorldJournal*. 2025. P 3. Issue 29. С. 12–19. DOI: <https://doi.org/10.30888/2663-5712.2025-29-03-028>

Статті в інших виданнях, матеріали конференцій:

6. Коваленко К. М., Починкова М. М. Упровадження «Школи академічної доброчесності» в університеті (на прикладі ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»). *Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті* : тези доповідей XLIV Міжнар. наук. студ. конф. за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2020 рік (30–31 березня 2021 р., м. Полтава). Ч. 2. Полтава : ПУЕТ, 2021. С. 393–395. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/11504/1/11504-%d0%97%d0%b1%d1%96%d1%80%d0%bd%d0%b8%d0%ba%20%d1%82%d0%b5%d0%b7%2030-31%20%d0%b1%d0%b5%d1%80%d0%b5%d0%b7%d0%bd%d1%8f%202021-%d0%bd%d0%be%d0%b2%d0%b8%d0%b9%20%d1%872.pdf>

7. **Коваленко К. М.** Академічна доброчесність в українському законодавстві. *Актуальні питання сучасних педагогічних та психологічних наук: збірник наукових робіт учасників Міжнар. наук.-практ. конф. (18–19 лютого 2022 р., м. Одеса)*. Одеса : ГО «Південна фундація педагогіки», 2022. С. 65–68. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/d442b330-4f98-4e59-937f-1702eb9b8759/content>

8. **Коваленко К. М.** Портрет сучасного вчителя початкової школи. *Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку науки та освіти : матеріали I Всеукр. міждисциплінар. наук.-практ. конф. (27-28 квітня 2022 р., м. Полтава,)* / ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Полтава, 2022. С. 93–96. URL: <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9114>

9. **Коваленко К. М.** Прояви плагіату в закладах вищої освіти. *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика* : матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. (16 – 18 березня 2023 р., м. Харків) / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків, 2023. С. 785–788. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/items/8c84d398-41dc-45a7-9757-df1d9a051bc4>

10. **Коваленко К. М.** Академічна доброчесність як складова професійної та наукової етики у процесі підготовки майбутніх фахівців. *Професіоналізм педагога в умовах європейських цифрових інновацій* : матеріали Міжнар. онлайн-конф. (16-17 травня 2023 р., м. Слов'янськ, м. Дніпро) / відп. ред. О. Хвашевська. Слов'янськ, 2023. С. 94–96. URL: <https://psll.paradox.dn.ua/zakhody/naukovo-praktychna-konferentsiia-profesionalizm-pedahoha-v-umovakh-yevropeiskykh-tsyfrovykh-innovatsii>

11. **Коваленко К. М.** Академічно доброчесне середовище для майбутніх учителів початкової школи. *Науковий потенціал дослідника: філологічні та методичні пошуки* : збірник наукових праць викладачів і студентів. Вип. 11 / за заг. ред. В. А. Каліш. Глухів : ГНПУ ім. О. Довженка, 2023. С. 364–369. URL: <https://repository.gnpu.edu.ua/items/8d96c102-19ae-4ed9-861b-7ecf391cc833>

12. Коваленко К. М. Проблеми формування академічної доброчесності майбутніх учителів під час філологічних дисциплін. *Мова й література у проєкції різних наукових парадигм* : матеріали XIV Всеукр. студентсько-викладацької наук.-практ. конф. (21 квітня 2023 р., м. Полтава) / ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Полтава, 2023. С. 292–296. URL: <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/11364>

13. Коваленко К. М. Академічна доброчесність як ключова складова гнучких навичок майбутніх вчителів початкових класів. *Початкова школа в новій освітній реальності: традиції й інновації, проблеми й перспективи* : матеріали I Всеукр. студентсько-викладацької наук.-практ. конф. (18-19 квітня 2024 р., м. Полтава) / ДЗ «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Полтава, 2024. С. 223–226. URL: <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/11355>

14. Коваленко К. М. Умови формування академічної доброчесності у здобувачів освіти під час участі в наукових заходах ЗВО. *Сучасні стратегії сталого розвитку держави та суспільства: наукові горизонти та перспективи* : збірник матеріалів II-ї наук.-практ. конф. за міжнар. участю. Том 2 / за наук. ред. О. В. Чепелюк, В. Д. Філіппової, В. М. Демченка. Хмельницький : ХНТУ, 2025. С. 376–378. URL: <https://zenodo.org/records/15041563>

15. Коваленко К. М. Соціальні мережі та їх вплив на академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти. *Integration of Education, Science and Business in Modern Environment: Winter Debates: Proceedings of the 6th International Scientific and Practical Internet Conference (6-7 February 2025, Dnipro)*. Dnipro : FOP Marenichenko V. V., 2025. С. 177–179. URL: <http://www.wayscience.com/wp-content/uploads/2025/02/Conference-Proceedings-February-6-7-2025-1.pdf>

9. Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту. За змістом дисертаційна робота Коваленко Катерини Миколаївни «Формування академічної доброчесності студентів в умовах освітнього середовища педагогічних університетів» повністю відповідає спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки.

10. Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертацію написано грамотною українською мовою. Стиль викладу відповідає науковим стандартам.

ВИСНОВОК

1. Дисертація здобувачки ступеня доктора філософії Коваленко Катерини Миколаївни на тему «Формування академічної доброчесності студентів в умовах освітнього середовища педагогічних університетів» виконана на високому науковому рівні, не порушує принципів академічної доброчесності та є закінченим науковим дослідженням, сукупність теоретичних і практичних результатів якого розв'язує наукове завдання, що має істотне значення для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

2. Дисертація за актуальністю, практичною цінністю та науковою новизною повністю відповідає вимогам чинного законодавства України, що передбачені в п. 6-9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

3. Рекомендувати вченій раді ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» розглянути склад разової спеціалізованої вченої ради:

Голова ради – БАДЕР Світлана Олександрівна, д-р. пед. наук, професор, професор кафедри розвитку дитини раннього і дошкільного віку, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Рецензенти – ШЕХАВЦОВА Світлана Олександрівна, д-р пед. наук, професор, професор кафедри педагогіки, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»; МОРДОВЦЕВА Наталія Валеріївна, канд. пед. наук, доцент, завідувач кафедри початкової освіти, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Опоненти – ПРОКОПЕНКО Альона Олександрівна, д-р пед. наук, професор, завідувач кафедри математики та фізики, КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради; САПОЖНИКОВ Станіслав

Володимирович, д-р пед. наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та психології Приватної установи «Заклад вищої освіти «Міжнародний гуманітарно-педагогічний інститут «Бейт-Хана»» (м. Дніпро).

4. Дисертація Коваленко Катерини Миколаївни на тему «Формування академічної доброчесності студентів в умовах освітнього середовища педагогічних університетів» може бути рекомендована до захисту на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки у разовій спеціалізованій вченій раді.

Головуюча на засіданні
фахового семінару,
д.пед. наук, доцент

Людмила БУТЕНКО

Відповідальний за атестацію
PhD к.пед.н., доц.

Наталія МОРДОВЦЕВА

Підпис	<u>Л. Бутенко</u>
Засвідчую	
Начальник відділу кадрів	<u>Віктор Івченко</u>
ДЗ "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"	

Підпис	<u>Н. Мордовцевої</u>
Засвідчую	
Начальник відділу кадрів	<u>Віктор Івченко</u>
ДЗ "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"	

